

اعلامیه حذف تمامی اشکال تعصب و تبعیض بر مبنای دین یا عقیده

که در قطعنامه ۳۶/۵۵ مورخ ۲۵ نوامبر ۱۹۸۱ مجمع عمومی اعلام شده است.

مجمع عمومی،

با توجه به این که یکی از اصول اساسی منشور ملل متحد مربوط به شرافت و مساوات ذاتی در همه انسانها است، و این که همه کشورهای عضو متعهد شده‌اند اقدام مشترک و جداگانه با همکاری سازمان ملل به منظور حمایت و تشویق احترام همگانی برای حقوق بشر و آزادی‌های بنیادی برای همه و رعایت این حقوق و آزادی‌ها بدون تمایز از نظر نژاد، جنسیت، زبان یا دین به عمل آورند،

با در نظر گرفتن این که اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاق‌های بین‌المللی حقوق بشر، اصول عدم تبعیض و برابری در برابر قانون و حق آزادی اندیشه، وجدان، دین و عقیده را اعلام می‌دارند،

با توجه به این که بی‌اعتنایی و نقض حقوق بشر و آزادی‌های بنیادی، به‌ویژه حق آزادی اندیشه، وجدان، مذهب یا هر اعتقادی، مستقیم یا غیرمستقیم جنگ‌ها و رنج‌های عظیمی برای انسان، به‌ویژه در جایی که از آنها به عنوان وسیله مداخله در امور داخلی کشورهای دیگر استفاده می‌شود و منجر به ایجاد نفرت بین اقوام و ملت‌ها می‌شوند، به بار آورده‌اند،

با در نظر گرفتن این که دین یا عقیده، برای هر کسی که به داشتن هر یک اعتراف می‌کند، یکی از عناصر بنیادی در تصور او از زندگی است و به آزادی دین یا عقیده باید به طور کامل احترام گذاشته و تضمین شود،

با توجه به این که ارتقای درک، تسامح و احترام به مسائل مربوط به آزادی دین و عقیده ضروری است و تضمین این که استفاده از دین یا عقیده برای مقاصد متضاد با منشور ملل متحد، سایر اسناد و مصوبه‌های سازمان ملل متحد و مقاصد و اصول اعلامیه حاضر غیرقابل قبول است،

با اطمینان به این که آزادی دین و عقیده باید به دستیابی به هدف‌های صلح جهانی، عدالت اجتماعی و دوستی بین اقوام و به حذف ایدئولوژی‌ها یا شیوه‌های استعمارگری و تبعیض نژادی مساعدت کند،

با توجه رضایت‌مندان به تصویب چند کنوانسیون و به اجرا در آمدن بعضی از آنها، زیر نظر سازمان ملل متحد و کارگزاری‌های تخصصی، برای حذف اشکال گوناگون تبعیض،

با نگرانی از نشانه‌های تعصب و وجود تبعیض در مسائل مربوط به دین یا عقیده که همچنان در بعضی نواحی جهان آشکار است، با تصمیم به انجام کلیه تدابیر لازم برای حذف سریع چنین تعصباتی در تمامی اشکال و نشانه‌های آن و پیشگیری و مبارزه با تبعیض در زمینه دین یا عقیده،

این اعلامیه حذف تمامی اشکال تعصب و تبعیض مبتنی بر دین و عقیده را اعلام می‌دارد.

ماده ۱

۱- هر کس باید حق آزادی اندیشه، وجدان و دین داشته باشد. این حق باید شامل آزادی برخورداری از دین یا هر عقیده‌ای به انتخاب شخص، و آزادی، اعم از فردی یا اجتماعی با دیگران و به طور عمومی یا خصوصی، برای ابراز دین یا عقیده خود به صورت عبادت، به جا آوردن اجزای مراسم و تعلیم دین باشد.

۲- هیچکس نباید در معرض اجباری قرار گیرد که به آزادی او برای داشتن دین یا عقیده انتخابی وی لطمه بزند.

۳- آزادی ابراز دین یا عقیده انسان ممکن است فقط در معرض محدودیت‌هایی قرار گیرد که در قانون معین شده و برای حمایت از ایمنی، نظم، سلامت یا اصول اخلاقی یا حقوق و آزادی‌های بنیادی دیگران ضروری است.

ماده ۲

۱- هیچکس نباید در معرض تبعیض هیچ کشور، موسسه، گروه اشخاص، یا شخصی در زمینه‌های دینی یا عقیده دیگر قرار گیرد.

۲- برای مقاصد اعلامیه حاضر، عبارت «تبعیض و تبعیض بر مبنای دین یا عقیده» به معنی هر تمایز، محروم سازی، محدودیت، یا رجحان بر مبنای دین یا عقیده است که مقصود یا تاثیر آن خنثی کردن یا تضعیف شناسایی، برخورداری یا اعمال حقوق بشر و آزادی‌های بنیادی بر مبنای برابر باشد.

ماده ۳

تبعیض بین انسان‌ها بر مبنای دین یا عقیده بی حرمتی به حیثیت انسانی و انکار اصول منشور ملل متحد است، و باید به عنوان نقض حقوق بشر و آزادی‌های بنیادی که در اعلامیه جهانی حقوق بشر و به تفصیل در میثاق‌های بین‌المللی مربوط به حقوق بشر اعلام شده، و به عنوان مانعی در برابر روابط دوستانه و مسالمت‌آمیز بین ملت‌ها محکوم شود.

ماده ۴

۱- همه کشورها باید برای پیشگیری و حذف تبعیض بر مبنای دین و عقیده، در جهت شناسایی، اعمال و برخورداری از حقوق بشر و آزادی‌های بنیادی در تمامی حوزه‌های زندگی مدنی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی اقدامات موثر انجام دهند.

۲- همه کشورها باید هر جا ضروری باشد هر کوششی برای وضع یا لغو قوانین به منظور پیشگیری از هر تبعیضی در این زمینه به عمل آورند و برای مبارزه با تعصب و عدم تسامح در زمینه‌های دین یا سایر اعتقادات در این مساله، تمامی اقدامات مناسب را انجام دهند.

ماده ۵

۱- والدین یا برحسب مورد، اولیای قانونی کودک حق دارند زندگی در خانواده را مطابق با دین یا عقیده خود سازمان دهند و آن نوع آموزش اخلاقی را در نظر داشته باشند (و اعمال کنند) که معتقدند کودک باید براساس آن پرورش یابد.

۲- هر کودکی باید از حق دسترسی داشتن به آموزش در مساله دین یا عقیده مطابق آمال والدین یا، برحسب مورد، اولیای قانونی خود برخوردار باشد و نباید وادار شود تحت آموزشی درباره دین یا عقیده برخلاف آمال والدین قانونی خود قرار گیرد، و در این مورد تامین بهترین منافع کودک باید مدنظر باشد.

۳- از کودک باید در برابر هر شکل تبعیض ناشی از دین یا عقیده حمایت شود. او باید با روحیه همدلی و تفاهم، مدارا و تسامح، دوستی بین مردم، صلح و برادری همگانی، احترام به آزادی دین یا عقیده دیگران، و با آگاهی کامل نسبت به این که نیرو و استعداد او باید وقف خدمت به هموعانش باشد، پرورش یابد.

۴- در مورد کودکانی که تحت مراقبت والدین یا اولیای قانونی خود قرار ندارند، باید توجه لازم به خواسته‌های ابراز شده آنان یا هر مدرک دیگر از خواسته‌های آنان در مساله دین یا عقیده مبذول شود و در این مورد تامین بهترین منافع کودک مدنظر باشد.

۵ - عمل به مراسم دین یا عقیده ای که کودک با آن پرورش داده می‌شود، با در نظر گرفتن ماده یک، پارگراف ۳، اعلامیه حاضر نباید برای سلامت جسمی یا روانی یا رشد کامل او مضر باشد.

ماده ۶

براساس ماده یک اعلامیه حاضر، و به پیروی از مفاد ماده یک، پاراگراف ۳، حق برخورداری از آزادی اندیشه، وجدان، یا عقیده باید متضمن، از جمله، آزادی‌های زیر باشد:

(الف) عبادت یا اجتماع در ارتباط با دین یا عقیده، و ایجاد و نگهداری اماکنی برای این مقاصد؛

(ب) ایجاد و نگهداری موسسات خیریه یا انساندوستانه مناسب؛

(ج) ساختن، اکتساب و استفاده به میزان کافی از مواد و مطالب لازم برای انجام مراسم یا تشریفات دین یا عقیده؛

د) نوشتن، انتشار و پخش نشریات مربوطه در این زمینه‌ها؛

ه) تعلیم دادن مذهب یا عقیده در اماکن مناسب برای این مقاصد؛

و) خواستن و دریافت مساعدت‌های مالی داوطلبانه و کمک‌های دیگر از افراد و موسسات؛

ز) تربیت کردن، انتصاب، انتخاب یا معرفی از طریق جانشینی رهبران مناسب مورد نیاز براساس ضروریات و معیارهای هر دین یا عقیده؛

ح) رعایت ایام استراحت و بزرگداشت تعطیلات و مراسم براساس احکام دین یا عقیده انسان؛

ت) برقراری و حفظ ارتباطات با افراد و جوامع در مسائل دینی و ایمانی در سطوح ملی و بین‌المللی.

ماده ۷

حقوق و آزادی‌هایی که در اعلامیه حاضر اعلام شده باید چنان با قوانین ملی سازگار باشد که هر کس بتواند در عمل از چنین حقوق و آزادی‌هایی برخوردار شود.

ماده ۸

هیچ موضوعی در اعلامیه حاضر نباید به گونه‌ای تفسیر شود که حقوق تعریف شده در اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاق‌های بین‌المللی حقوق بشر را محدود یا از اهمیت آنها کم کند.